

U 19/2015 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (*arvopaperistaminen*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 30 päivänä syyskuuta 2015 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisistä arvopaperistamissäännöistä ja eurooppalaisesta kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2015

Valtiovarainministeri Alexander Stubb

Neuvotteleva virkamies Annina Tanhuanpää

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

MUISTIO

EU/2015/1433

12.11.2015

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI YHTEISISTÄ ARVOPAPERISTAMISSÄÄNNÖISTÄ JA EUROOPPALAISESTA KEHYKSESTÄ YKSINKERTAISELLE, LÄPINÄKYVÄLLE JA STANDARDOIDULLE ARVOPAPERISTAMISELLE SEKÄ DIREKTIIVIEN 2009/65/EY, 2009/138/EY JA 2011/61/EU JA ASETUSTEN (EY) N:o 1060/2009 JA (EU) N:o 648/2012 MUUTTAMISESTA

1 Yleistä

Euroopan komissio antoi 30 päivänä syyskuuta 2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisistä arvopaperistamissäännöistä ja eurooppalaisesta kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (KOM(2015) 472 lopullinen).

Yhtä aikaa edellä mainitun ehdotuksen kanssa komissio antoi ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksesta annetun asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta (KOM(2015) 473 lopullinen). Näitä ehdotuksia käsitellään kuitenkin yhtenä kokonaisuutena.

Ehdotukset ovat osa komission pääomamarkkinaunionia koskevaa toimenpidesuunnitelmaa (KOM(2015) 468 lopullinen).

Arvopaperistamisella tarkoitetaan rahoitusmekanismia, jolla tuleviin kassavirtoihin oikeuttavia saatavia muunnetaan sijoittajille myytäviksi arvopapereiksi, yleensä joukkovelkakirjoiksi. Arvopaperistetut saatavat voivat olla esimerkiksi asunto- tai kulutusluottosaatavia. Arvopaperistamisen avulla epälikvidejä saatavia muutetaan likvidiin, jälkimarkkinakelpoiseen muotoon. Riskin vähenemiseen arvopaperistamisella mekanismina ei ole vaikutusta, vaan riski siirretään jonkun toisen kannettavaksi.

Arvopaperistamisella tarkoitetaan järjestelyä, jonka avulla luotonantaja tai jokin muu arvopaperistamisen alullepanija (usein luottolaitos) voi myydä eteenpäin joukon lainoja tai saatavia (esim. asuntolainoja, autoleasingsopimuksia, kuluttajaluottoja, luottokortteja) muuntamalla ne arvopapereiksi. Luotonantaja tai alullepanija jaottelee arvopaperistettavat lainansa erilaisiin riskiluokkiin, jotka on räätälöity sijoittajien riskinottohalukkuuden ja tuottohakuisuuden mukaan. Sijoittajat saavat tuottoonsa arvopaperistettujen lainojen rahavirroista. Usein arvopaperistamista varten perustetaan erillisyhtiö, jolle alkuperäinen velkoja myy saatavapoolinsa.

Arvopaperistaminen voi olla sekä perinteistä että synteettistä. Perinteisellä arvopaperistamisella tarkoitetaan arvopaperistamista, jossa arvopaperistettavat vastuut siirretään pois lainanantajan taseesta. Tämä toteutetaan siirtämällä arvopaperistettujen vastuiden omistusoikeus alullepanevalta laitokselta arvopaperistamista varten perustetulle erillisyhtiölle tai arvopaperistamista varten perustetun erillisyhtiön osittaisen omistusyhteyden kautta, kun taas synteettisessä ar-

vopaperistamisessa riskin siirto tapahtuu käyttämällä luottoriskijohdannaisia tai takauksia ja arvopaperistettavat vastuut säilyvät alullepanevan laitoksen vastuina.

2 Ehdotusten tausta ja tavoite

Yksinkertaisen, läpinäkyvän ja standardoidun arvopaperistamismarkkinan kehittäminen on pääomamarkkinaunionin keskeisimpiä osia. Hyvälaatuisella arvopaperistamisella voidaan edistää Euroopan rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä, laajentaa rahoituslähteitä ja kasvattaa luotonantoa reaalityönteeseen. Ehdotuksen avulla pyritään luomaan pankkien luottosalkuille jälkimarkkinat, sillä arvopaperistaminen on keskeinen osa hyvin toimivia pääomamarkkinoita. Kestävällä tavalla rakennetulla arvopaperistamisella voidaan lisäksi allokoida riskiä eri tahoilla EU:n rahoitusmarkkinoiden sisällä sekä laajentaa sijoittajapohjaa arvopaperistettuihin tuotteisiin. Arvopaperistamismarkkinat on kuitenkin tarkoitettu ammattimaisille sijoittajille.

Finanssikriisin seurauksena vuoden 2008 jälkeen viranomaiset sekä Yhdysvalloissa että EU:ssa ovat tiukentaneet arvopaperistamista koskevaa sääntelyä merkittäväällä tavalla. Arvopaperistamiseen kohdistuvat nyt suuremmat pääomavaatimukset kuin ennen finanssikriisiä ja transaktion rakenteeseen kuuluu olennaisena osana riskin pidättäminen sekä sijoittajan selonottovelvollisuus. Arvopaperistamista koskevat vakavaraisuusvaatimukset ovat jo nykyisin tarkoin säänneltyjä EU:ssa.

Finanssikriisin jälkeen Yhdysvaltojen arvopaperistamismarkkina on elpynyt ja toimii normaalisti. Euroopassa vastaava elpymistä ei ole tapahtunut, vaan arvopaperistamismarkkina on edelleen hiljainen verrattuna Yhdysvaltoihin. Yhdysvaltojen ja EU:n arvopaperistamismarkkinoiden luottotappioissa on kuitenkin valtava ero. Yhdysvalloissa AAA-luottoluokituksen saaneista asuntovakuudellisista arvopapereista kirjattiin finanssikriisin aikana 16 prosenttia luottotappioita (heikompileatuinen), kun taas Euroopassa vastaava luku oli 0,1 prosenttia. Aiemman BBB-luottoluokituksen saaneista asuntovakuudellisista arvopapereista kirjattiin Yhdysvalloissa 62 prosenttia luottotappioita (heikompileatuinen), kun vastaava luku Euroopassa oli 0,2 prosenttia.

Ehdotuksen tarkoituksena on erottaa toisistaan monimutkaiset, läpinäkyvät ja riskipitoiset sekä yksinkertaiset, läpinäkyvät ja standardoidut arvopaperistamiset. Asetusehdotuksella tavoitellaan arvopaperistamismarkkinan uudelleenkäynnistymistä sekä tehokasta ja riittävää riskinjakoa rahoitusmarkkinoilla.

Asetus ei kuitenkaan korvaa sijoittajan omaa selonottovelvollisuutta eikä asetuksella voida säännellä arvopaperistettavien luottojen riskipitoisuutta tai laatua. Yksinkertainen, läpinäkyvä ja standardoitu arvopaperistaminen ei myöskään tarkoita, että arvopaperistettu saatavapooli olisi riskitön.

3 Ehdotusten pääasiallinen sisältö

Soveltamisala

Ehdotuksessa määritellään arvopaperistamista koskevat yleiset säännökset ja luodaan säännökset yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle. Asetuksen soveltamisala on laaja ja se kattaa horisontaalisesti sijoittajien asianmukaista huolellisuutta, riskin pidättämistä ja läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset. Voimassa olevista sektorikohtaisista direktiiveistä ja -asetuksista viitataan ehdotukseen ja kumotaan ehdotetun asetuksen kanssa päällekkäiset säännökset.

Ehdotukseen sisältyy säännöksiä, jotka koskevat kaikkea asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa arvopaperistamista sekä säännöksiä, jotka koskevat ainoastaan arvopaperistamista, joka on yksinkertaista, läpinäkyvää ja standardoitua (*simple, transparent and standardised*, jäljempänä *STS*).

Säännökset, jotka soveltuvat kaikkeen asetuksen soveltamisalaan kuuluvaan arvopaperistamiseen, ovat sijoittajan selonottovelvollisuus, riskin pidättäminen, alkuperäiseen luotonantajaan, alullepanijaan tai erillisyhtiöön kohdistuvat läpinäkyvyysvaatimukset, valvonta ja sanktiot sekä viranomaisten välinen yhteistyö. STS-transaktiot puolestaan määritellään erikseen samoin kuin niitä koskeva ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (jäljempänä *ESMA*).

Lisäksi asetuksessa on säännökset ohjelmamuotoisesta ja voimassaoloajaltaan lyhyestä arvopaperistamisesta.

Määritelmät

Ehdotukseen sisältyvät määritelmät tulevat pääosin voimassa olevista sektorikohtaisista direktiiveistä ja -asetuksista. Markkinavakauden kannalta on tärkeää, ettei voimassa olevia määritelmiä muuteta tarpeettomasti.

Sijoittajan selonottovelvollisuus

Ehdotus kumoaa sektorikohtaisista direktiiveistä ja -asetuksista sijoittajan selonottovelvollisuutta koskevat säännökset. Ennen kuin sijoittaja sijoittaa arvopaperistettuun saatavakantaan, sen tulee varmistua siitä, että alkuperäinen luotonantaja noudattaa luotonannossaan järkeviä luotonmyöntämiskriteereitä. Sijoittajan on niin ikään varmistuttava siitä, että arvopaperistettua transaktiota pidetään vähintään viiden prosentin riski ja että se saa tiedon riskin pidättämisestä. Lisäksi sijoittajan on varmistuttava riittävällä tavalla arvopaperistettavien saatavien laadusta ja niitä koskevasta luottoriskistä. Luottoriskiä koskevassa arvioissa on otettava huomioon yleistä maksukäyttäytymistä koskevat seikat ja arvioitava saataviin kohdistuvia kassavirtalaskelmia sekä vakuuksia.

Riskin pidättäminen

Ehdotuksella kumotaan sektorikohtaisista direktiiveistä ja -asetuksista riskin pidättämistä koskevat säännökset. Alkuperäisen luotonantajan, sponsorin tai alullepanijan on pidätettävä itsellään arvopaperistettavasta transaktiosta jatkuvasti vähintään osuus, joka vastaa viiden prosentin nettomääräistä taloudellista osaa arvopaperistettavasta saatavakannasta. Jos riskin pidättämisestä ei ole sovittu yllämainittujen tahojen välillä, vastaa riskin pidättämisestä alullepanija. Pidätettyyn osaan ei saa kohdistua mitään suojauksia tai luottoriskin vähentämiseen tähtääviä tekniikoita. Alullepanijaksi ei katsota artikkelissa tarkoitettulla tavalla yhteisöä, jonka ainoana tarkoituksena on kantaa vähintään viiden prosentin riskiä. Riskin pidättämistä koskeva vaatimus koskee jokaista etusijaluokkaa erikseen. Riskin pidättämistä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun arvopaperistamiseen kohdistuu julkisyhteisön antama takaus.

Alkuperäiseen luotonantajaan, sponsoriin tai erillisyhtiöön kohdistuvat läpinäkyvyysvaatimukset

Alkuperäisen luotonantajan, sponsorin tai erillisyhtiön on pidettävä sijoittajien ja toimivaltaisten viranomaisten saatavilla maksutta lukuisia erilaisia asiakirjoja, joiden perusteella saatavien

laatua voidaan arvioida kesken voimassaoloajan vaivatta. Tällaisia asiakirjoja ovat muun muassa tilastotiedot alla oleviin saataviin liittyvistä maksuista ja vakuuksista.

Yksinkertaista arvopaperistamista koskevat vaatimukset

Ehdotuksessa määritellään kriteerit, jolloin arvopaperistettu saatavakanta on yksinkertainen. Tärkein vaatimus liittyy aitoon kauppaan, jolla varmistetaan, ettei saatavaan kohdistu esimerkiksi takautumisoikeuksia, takaisinsaanteja tai panttauksia, jotka voisivat estää saatavan realisoinnin. Saatavakannan on muodostuttava samanlaisista saatavista, eikä samaan transaktioon siten voida yhdistää esimerkiksi luottokorttisaamisia ja asuntoluottoja, jos transaktion halutaan täyttävän STS-arvopaperistamisen kriteerit. Arvopaperistettavien saatavien on oltava oikeutettuja johonkin jatkuvaan kassavirtaan, kuten esimerkiksi koronmaksuun. Saatavakantaan ei voida sisällyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta tarkoitettuja siirtokelpoisia arvopapereita.

Arvopaperistettuun saatavakantaan ei saa kuulua arvopaperistettuja eriä ja alkuperäiset luotot on pitänyt myöntää vastaavilla kriteereillä kuin luotonantajan muutkin luotot. Saatavakantaan ei saa sisältyä luottoja, jotka ovat siirtohetkellä erääntyneet maksamattomina, tai luottoja, joiden alkuperäinen velallinen on maksukyvytön.

Standardoitua arvopaperistamista koskevat vaatimukset

Alkuperäiseen saatavakantaan ei saa sisältyä muita kuin riskien suojaamiseen tarkoitettuja johdannaisia. Alkuperäisen velallisen maksamien korkojen tulee olla sidottuja tavallisiin markkinoilla käytössä oleviin korkokantoihin. Lisäksi transaktiodokumentaation tulee selkeästi määritellä osapuolten tehtävät, vastuut ja velvollisuudet.

Läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset

Alkuperäisen luotonantajan, sponsorin ja erillisyhtiön on toimitettava sekä staattista että dynaamista vertailukelpoista tilastotietoa historiallisista luottotappioista. Sijoittajalle annettavat tiedot eivät saa olla seitsemää vuotta vanhempia, jos kyseessä ovat muut kuin yksityishenkilön luotot, ja yksityishenkilön luottojen ollessa kyseessä vanhempia kuin viisi vuotta. Sijoittajalle on toimitettava lisäksi tiedot riskin pidättämisestä.

Ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Kun kyseessä on yksinkertainen, läpinäkyvä ja standardoitu arvopaperistaminen, toimittaa alkuperäinen velkoja, sponsori tai erillisyhtiö ESMA:lle ilmoituksen. ESMA julkaisee ilmoituksen internet-sivuillaan ja tiedottaa asiasta myös toimivaltaista viranomaista. ESMA pitää listaa sellaisista liikkeeseenlaskuista, joista sille on toimitettu ilmoitus. Jos transaktio ei enää täytä STS-arvopaperistamisen kriteereitä, tulee siitä ilmoittaa ESMA:lle.

Valvonta

Asetus ei sisällä säännöksiä arvopaperistamistransaktioon osallistuvien yhteisöjen valvonnasta. Transaktioon osallistuvien yhteisöjen valvonnasta säädetään jatkossakin sektorikohtaisissa direktiiveissä ja -asetuksissa. Kansallisessa lainsäädännössä tulee kuitenkin määritellä, mitkä ovat asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

Hallinnolliset sanktiot

Ehdotukseen sisältyvät hallinnolliset sanktiot vastaavat EU:n uusimmissa rahoitusmarkkinasäädöksissä säädettyjä sanktioita. Hallinnollisten sanktioiden maksimimäärä luonnolliselle henkilölle on 5 miljoonaa euroa ja oikeushenkilölle 10 prosenttia kokonaisliikevaihdosta.

Rikosoikeudelliset seuraamukset

Ehdotus sisältää jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää kansallisesti rikosoikeudellisista sanktioista hallinnollisten sanktioiden lisäksi tilanteessa, jossa hallinnollista sanktiota ei voida pitää riittävänä.

Sanktioiden julkistaminen

Asetuksen nojalla annetut sanktiot on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisten viranomaisten internet-sivuilla. Poikkeuksellisessa tilanteessa annetut sanktiot voidaan kuitenkin jättää julkistamatta, jos se olisi ilmeisen kohtuutonta sanktion saaneen henkilön kannalta.

Viranomaisten välinen yhteistyö

Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja vaihdettava tietoja ESMA:n, Euroopan pankkiviranomaisen sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa. Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee, että asetusta rikotaan, on sen informoitava asiasta alullepanijan, sponsorin, erillisyyhtiön tai sijoittajan valvojaa tai yllä mainittuja viranomaisia riittävällä tavalla.

Muutossäännökset voimassa olevaan sääntelyyn

Ehdotuksella muutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavista yrityksistä (yhteissijoitusyritykset) annettua direktiiviä 2009/65/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/138/EY vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/61/EU vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista, Euroopan parlamentin ja neuvoston luottoluokituslaitoksista annettua asetusta (EY) N:o 1060/2009 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppamatkustajista.

Siirtymäsäännökset

Asetuksen säännöksiä sovelletaan arvopaperistamistransaktioihin, jotka tehdään asetuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Erityisillä perusteilla asetusta voidaan soveltaa myös ennen sen voimaantuloa tehtyihin transaktioihin.

4 Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön

Tällä hetkellä arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimuksia säännellään hajautetusti monessa eri EU-asetuksessa. Asetukset ovat joko suoraan sovellettavia EU-asetuksia tai direktiivien ja suoraan sovellettavien asetusten nojalla annettuja komission täytäntöönpanoasetuksia.

Ehdotettu säädös on asetuksena suoraan sitova eikä siten edellytä kansallista täytäntöönpanoa paitsi hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten osalta.

Finanssivalvonnasta annettua lakia (878/2008), sijoitusrahastolakia (48/1999), vakuutusyhtiölakia (521/2008) ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia (162/2014) voi kuitenkin olla tarpeen muuttaa, jotta ne ovat asetuksen kanssa yhteensopivia.

5 Taloudelliset vaikutukset Suomessa

Suomessa ei ole aktiivisesti toimivaa arvopaperistamismarkkinaa. Valtion asuntorahasto arvopaperisti Fennica-ohjelman avulla Irlannissa vuosina 1995—2001 aravalainoja yhteensä 2,8 miljardin euron arvosta. Valtioneuvoston tiedossa olevat suomalaisiin saatavakantoihin kohdistuvat muutkin arvopaperistamiset on toteutettu muualla kuin Suomessa.

Elokuun 2015 lopussa suomalaisilla kotitalouksilla oli asuntolainoja 91,1 miljardin euron arvosta, vapaa-ajan asuntojen lainoja 3,4 miljardin euron ja kulutusluottoja 14,0 miljardin euron arvosta. Samaan aikaan suomalaisten pankkien yritysluottokanta sisältäen asuntoyhteisöjen luotot oli 71,5 miljardia euroa. Yritysluottojen kanta on jakaantunut seuraavalla tavalla: Asunto- tai kiinteistövakuudellisia lainoja oli 20,0 miljardin euron arvosta, muita vakuudellisia luottoja 16,9 miljardin euron arvosta ja vakuudettomia luottoja 34,6 miljardin euron arvosta. Katettuja joukkolainoja oli liikkeessä vuoden 2014 lopussa 30,7 miljardia euroa.

Arvonalentumistappiot koko yllämainitusta luottokannasta olivat tammi - kesäkuussa 2015 99 miljoonaa euroa, joka on luottokantaan suhteutettuna 0,1 prosenttia luottojen kokonaismäärästä.

Vuoden 2015 kesäkuun lopussa järjestämättömät bruttomääräiset saamiset, sisältäen yllämainitut arvonalentumiset, olivat 4,3 miljardia euroa, eli 1,5 prosenttia luottokannasta. Kotitalouksien osalta järjestämättömät saamiset sisältäen yllämainitut arvonalentumiset olivat kesäkuussa 2015 1,1 miljardia euroa, eli 1,2 prosenttia asuntoluottokannasta, joka oli tuolloin 90,7 miljardia euroa.

Suomalaisilla pankeilla on siten kymmenien miljardien eurojen arvoisia luottokantoja, joita voitaisiin asetusehdotuksen tavoittelemalla tavalla arvopaperistaa.

6 Ehdotuksen oikeusperusta ja toissijaisuusperiaate

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla.

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti (Euroopan unionista tehdyn SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohta) toimia on toteutettava EU:n tasolla vain, jos jäsenvaltiot eivät voi yksin saavuttaa suunniteltuja tavoitteita riittävällä tavalla, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin EU:n tasolla. Ehdotettujen asetusten ei ole katsottu olevan ristiriidassa toissijaisuusperiaatteen kanssa.

7 Toisten jäsenvaltioiden kannat

Keskustelut neuvoston työryhmässä ovat käynnistyneet, mutta toisten jäsenvaltioiden virallisia kantoja ei vielä ole tiedossa. Suurin osa jäsenvaltioista on kuitenkin ilmoittanut kannattavansa ehdotusta yleisellä tasolla ja pitävänsä ehdotuksen tavoitteita EU:n arvopaperistamismarkkinan vahvistamisesta, yritysten varainhankinnan helpottamisesta, liikkeeseenlaskujen määrän lisääntymisestä sekä sijoittajapohjan laajentamisesta erittäin tärkeinä.

8 Ehdotusten käsittely Euroopan unionissa ja kansallisesti

Ehdotuksen käsittely neuvoston työryhmässä aloitettiin 7 päivänä lokakuuta 2015.

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokunta on talous- ja raha-asioiden valiokunta (ECON). Euroopan parlamentti ei ole vielä käsitellyt asetusehdotuksia.

Asetusehdotus sekä siihen liittyvä luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi on ollut lausunnolla Rahoituspalvelut ja pääomanliikkeet –jaoston (jaosto 10) kirjallisessa menettelyssä.

9 Ahvenanmaan toimivalta

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 §:n perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

10 Valtioneuvoston kanta

Suomi tukee sekä komission pääomamarkkinaunionia koskevaa toimenpidesuunnitelmaa, että komission yleistavoitetta rahoitusjärjestelmän monipuolistamisesta sekä yritysrahoituksen saatavuuden helpottamisesta. Suomi pitää niin ikään hyvänä ja kannatettavana tavoitteita arvopaperistamismarkkinan vahvistamisesta, yritysten varainhankinnan helpottamisesta, liikkeeseenlaskijoiden ja liikkeeseenlaskujen määrän lisääntymisestä sekä sijoittajapohjan laajentamisesta.

Asetuksessa on kuitenkin tärkeää ottaa riittävällä tavalla huomioon myös pienempien markkina-alueiden erityispiirteitä. Tämän vuoksi Suomi pitää tavoiteltavana, että saatavapooliin voidaan sisällyttää useiden alkuperäisten luotonantajien saatavia. Lisäksi suomalaisilla pankeilla on taseissaan yritysten joukkovelkakirjalainoja, joille ei ole aitoja jälkimarkkinoita. Tästä johtuen saatavapooliin tulisi voida sisällyttää myös yritysten joukkovelkakirjoja.

Suomi katsoo, että STS-tuotteiden tavallista kevyempi vakavaraisuuskohtelu on sinällään perusteltu. Suomi edellyttää, että STS-tuotteiden laatu varmistetaan tässä yhteydessä riittävän selkeällä ja tiukalla sääntelyllä. Transaktion hyväkään muoto tai paketointi, sääntely tai valvonta ei kuitenkaan poista niitä riskejä, jotka liittyvät alla olevien saatavien kelpoisuuteen tai riskipitoisuuteen ja sen vuoksi Suomi pitää tärkeänä, että sääntely heijastaa saataviin kohdistuvia riskejä riittävällä tavalla.

Tämän ehdotuksen avulla voidaan kuitenkin paremmin erottaa yksinkertaiset, läpinäkyvät ja standardoidut tuotteet. Tämän kehityksen olisi lujitettava luottamusta sijoittajien keskuudessa ja taattava korkea vaatimustaso EU:ssa, jotta osapuolet voivat arvioida arvopaperistamiseen liittyviä riskejä sekä tuotteiden sisällä että niiden välillä. Suomi pitää välttämättömänä, että STS-arvopaperistaminen on riittävällä tavalla säänneltyä ja että transaktio säilyy myös rakenteeltaan mahdollisimman yksinkertaisena. Tämän vuoksi Suomi ei kannata synteettisen arvopaperistamisen sisällyttämistä STS-arvopaperistamisen määritelmään.

Lisäksi Suomi pitää välttämättömänä, että arvopaperistamistransaktioiden valvontaan osallistuvien valvontaviranomaisten tiedonsaanti on riittävää ja isäntävaltioiden muiden kuin valvojen viranomaisten tiedon saanti ja vaikutusmahdollisuudet turvataan myös rajan yli tapahtuvissa transaktioissa.

U 19/2015 vp

Ehdotukseen sisältyy komissiolle valtuus antaa delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä. Suomen arvion mukaan valtuus on hyväksyttävissä, sillä valtuus koskee luonteeltaan teknistä sääntelyä.